Antti Kohopää
23.10.2018

Eduskunnan verojaosto

Viite: HE 191/2018 vp / Asiantuntijapyyntö

Energiateollisuuden lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Energiateollisuus kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysestä. Esityksessä on sekä hyvää että huonoa.

Sähkökemiallisten sähkövarastojen kaksinkertaisen verotuksen poistaminen erittäin kannatettavaa

Sähkövarastoihin liittyvät muutokset ovat hyvin perusteltuja ja esitetyt muutokset sääntelyyn ovat kannatettavia. Esitetty tapa on lähtökohtaisesti hallinnollisesti kevyt ja valitut toimintamallit järkeviä ja tästä tulee huolehtia myös sääntelyä toimeenpantaessa.

Jatkossa tulee kiinnittää huomioita, että energiajärjestelmässä voidaan tulevaisuudessa sähköä varastoida muutoinkin kuin sähkökemiallisiin varastoihin. Koko energiaverotuksen lähtökohtana tulisi olla, ettei kahdenkertaista verotusta ilmene ja periaate tulisi olla selvä jo lainsäädännön tasolla. Näkemyksemme mukaan jo tässä vaiheessa sähkövarastot olisi voinut määritellä laajemmin koskemaan kaikenlaisia sähkövarastoja eikä ainoastaan akkuja. Näin olisi jo varauduttu tulevaan eikä ongelmia tarvitsisi ratkoa yksi kerrallaan ja sitä mukaa kun niitä ilmenee.

On kuitenkin hyvä, että hallituksen esityksessä indikoidaan, että teknologian kehittyessä kaksinkertaisen verotuksen ongelmia halutaan ratkoa.

Kaukolämpö on Suomalaisten kaupunkien lämmitysmuoto ja ilmastonmuutos vakava asia

Hallitus esittää korotuksia kaukolämmön tuotannossa käytettävien polttoaineiden veroihin sekä muutoksia sähkön ja lämmön yhteistuotannon verotukseen. Muutoksia ei voi pitää perusteltuna. Korotuksilla lisätään asumisen ja yrittämisen kustannuksia, heikennetään ostovoimaa ja yritysten kilpailukykyä.

Kaukolämpö on infrastruktuuria, jonka avulla kaupungit siirretään hiilineutraaliin tulevaisuuteen. Edessä olevaa siirtymää ei helpota, että toteuttajien rahat verotetaan valtiolle. Siksi toimintaedellytyksiä ei tulisi siksi heikentää veroja korottamalla.

Ilmastonmuutos on yksi ihmiskunnan suurimmista haasteista ratkaistavaksi. Siksi kaikki resurssit, joita ongelman ratkaisemiseksi on käytettävissä, on syytä käyttää mahdollisimman tehokkaasti ja siten että käytetyillä resursseilla saadaan aikaan päästöjen vähenemistä. Nyt esitetyt korotukset eivät noudata tätä periaatetta niiden kohdistuessa päästökauppasektorille.

Energiateollisuus ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.energia.fi

Kaukolämmön tuotantoon kohdistuvat verot eivät paranna ilmasto-ohjauksen toimivuutta

Kaukolämmön tuotantoon käytettävien polttoaineiden verojen korotuksia perustellaan ilmasto-ohjauksen parantamisella. Kaukolämmön tuotanto kuuluu EU:n päästökauppasektorille. Päästökauppasektorin päästöjä ei voida vähentää veroja korottamalla Suomessa eikä korotuksilla ole siten vaikutusta ilmastomuutoksen torjunnassa välttämättömään hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen.

On jopa päinvastoin. Nyt esitetyllä muutoksella lisätään päästökaupan kanssa päällekkäistä ohjausta, joka on tehotonta ja kallista ilmastopolitiikkaa. Päällekkäiset ohjauskeinot jopa häiritsevät päästöjen hinnoittelua. Verojen korotuksia ei siten voi tältä osin perustella ilmasto-ohjaavuuden parantumisella.

Suomalaiset sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokset ovat maailman tehokkaimpia. Nämä toimivat myös samoilla päästö- polttoaine- ja sähkömarkkinoilla muiden Itämeren alueella olevien sähköntuottajien kanssa. Nyt esitetyillä verojen korotuksilla suomalaisia tuottajia ajetaan entistä syvempään ahdinkoon. Samalla monet samoilla markkinoilla toimivat ja ympäristötehokkuudeltaan heikommat laitokset ovat täysin vastaavanlaisen ohjauksen ulkopuolella ja näistä voidaan tuoda sähköä Suomeen.

Toimintaympäristö huomioitava myös verotuksessa

Päästöoikeuksien hinnat ovat nousseet viimeisen parin vuoden ajan muutamasta eurosta noin 20 euroon hiilidioksiditonnilta. Monet analyytikot ennustavat kehityksen jatkuvan. Tämä lisää yritysten kustannuksia paitsi lämmön tuotannossa, mutta myös sähkön tuotannossa. Yritykset ovat samoja, jotka ovat nyt esitetyn verojen korotusten kohteena. Samat yritykset ovat tekemässä ja suunnittelevat investointeja fossiilisten polttoaineiden käytön vähentämiseksi. Toteutettavat investoinnit, kohoavat päästökustannukset ja nyt esitetty lisäverotus koituvat kaikki kaukolämpöasiakkaiden maksettavaksi. Veronkorotuksilta tulisikin nyt ehdottomasti pidättäytyä.

Paitsi fossiilisten polttoaineiden, mutta myös turpeen käyttö tulee päästöoikeuksien hinnan nousun kautta ajautumaan marginaaliin tulevaisuudessa, mikäli päästöoikeuksien hinta jatkaa nousuaan. Tästäkin syystä turpeen veron ja lämmityspolttoaineiden verojen korotukset ovat tarpeettomia.

Samalla kun päästöoikeuksien hinnat lisäävät yritysten kustannuksia, valtio saa lisätuloja päästöoikeuksien huutokaupasta. Tämä on syytä ottaa huomioon valtiontalouden suunnittelussa jatkossa.

Päästöohjaus tulisi kohdistaa polttoaineiden elinkaaren eri vaiheisiin

Esitysluonnoksen mukaan lämmitykseen käytettävien polttoaineiden verotuksessa siirryttäisiin polttoaineiden elinkaaren aikaisten päästöjen mukaiseen verotukseen. Energiateollisuus ei pidä muutosta tarpeellisena. Polttoaineiden elinkaaren aikaisia hiilidioksidipäästöjä tulisi ohjata eri elinkaaren vaiheissa. Elinkaaren aikaisiin päästöihin voidaan vaikuttaa ennen kaikkea elinkaaren eri vaiheissa eikä niiden loppukäytössä. Esimerkiksi kuljetuksesta johtuvaa päästöä tulisi ohjata kuljetuksen päästöihin kohdistuvilla ohjauskeinoilla.

Ohjaavan verotuksen olisi lisäksi hyvä olla täsmällistä ja perustua lähtökohtaisesti todellisiin päästöihin. Nyt lähtökohdaksi on valittu yhdessä tutkimuksessa esitetyt eri polttoaineiden elinkaaripäästöt. Vaikka tutkimus vaikuttaa luotettavalta, nämä ovat kuitenkin keskimääräistyksiä, jotka eivät todennäköisesti vastaa todellisia päästöjä. Päästöt myös muuttuvat ajan ja lähteiden myötä. Sen lisäksi, että elinkaaripäästöihin ei voida loppukäytössä juurikaan vaikuttaa, elinkaaren aikaiset päästöt voidaan kyseenalaistaa. Tämä lisää riskiä verotuksen ennustettavuuden heikkenemisestä.

Lisätietoja antaa Antti Kohopää, antti.kohopaa@energia.fi, 050 344 9265